

Vasiyetimdir: Pınar Öğrenci

2015 yılının son gününde Barışa Yürüyorum İnisiyatifi ile birlikte katıldığım yürüyüşün son durağı olan Diyarbakır'da gözaltına alındıktan sonra 4 gün hücrede tutulduk. 4. gün sabah erkenden önce adli rapor için hastaneye sonra nöbetçi mahkemeye çıkmak üzere Adliye binasına gittik. Adliye koridorlarında yüzlerce insan vardı. Bizimle birlikte gözaltında olan arkadaşların avukatları tost ve çay getirmişti. 4 gün sonra ilk kez boğazımızdan sıcak bir şey geçiyordu, ellerimiz kelepçeli de olsa karnımızı doyurmanın sevincini yaşıyorduk. Korku içinde davanın başlamasını beklerken etrafımızı saran onlarca polisin aşağılayan bakışları altındaydık. Nihayet dava başladı ve sırayla ifademizi verdik. Gözaltındakilerin sayısı çok olduğu için dava bir türlü sonuçlanmıyordu. Akşam üstüne doğru mahkeme salonundan çıkan avukatlar benim ve bir iki kişinin daha büyük ihtimalle tutuklanacağını söyledi. Bunu bekliyordum ancak avukattan duyunca sert bir kayaya çarpmış gibi oldum. En fazla yarım saat içinde hapishaneyi boylayacaktım ve benimle birlikte gözaltına alınanlar da dahil kimseyi bir daha göremeyecektim. Ne yapmalıydım? Acilen bir şeyler düşünmeliydim. Doğru dürüst bilmediğim bir şehrin hapishanesinde hayat nasıl geçirdi? Avukatlara "İnternet var mı içerde?" diye sordum, "Tabii tabii, hatta cep telefonu da var" diyerek dalga geçtiler. Tamam, aptal bir soru sormuştum ama içeride vakit nasıl geçecekti? "Yoldaşlar sana içerde iyi bakalar, hiç merak etme" dedi birisi. Evet, bol bol kitap okur, İngilizce mi geliştirir, Kürtçe öğrenebilirdim. Yazı yazmak için de bolca vaktim olurdu. Peki İstanbul'da yarım bıraktığım hayatım, evim ne olacaktı? Hayatımda ilk kez gözaltına alınmıştım, bütün bu olanlara beni hazırlayacak bir geçmişim yoktu.

Arkadaşıma "Kalemin var mı?" diye sordum. Çantasından bir kalem bulup verdi. Kabanımın cebindeki "Ahtamar" marka sigara paketinin jelatinini sıyrıp, yırtık pırtık parlak kağıdın arkasına vasiyetimi yazmaya başladım. Ellerim kelepçeliydi, korkudan titriyordum. Arkadaşım beni sakinleştirmeye çalışıyor, "Buradan birlikte çıkacağız, inan bana!" diyordu. Benimse hiç ümidim kalmamıştı. İstanbul'daki arkadaşlarımla davam ile ilgilenmesini, içlerinden birinin kiramı her ayın 5'ine kadar ödemesini ve çiçeklerime bakmasını, kurucusu olduğum sanat inisiyatifi MARS ile bizimle birlikte yürüyüşe katılan bir sanatçı arkadaşımın ilgilenmesini içeren bir vasiyet yazdım. Tam da "Beni görmeye gelin, kitap getirin" diye yazıyordum ki polis gelip sert bir şekilde elimdeki kalemi aldı; yazı yazmak yasakmış, öğrenmiş oldum. Korkudan yere düşen vasiyeti buldum, buruşturup önce cebime attım, sonra arkadaşşıma verdim, bütün kabının içine sakladı. Kısa bir süre sonra şartlı tahliyeyle serbest bırakıldığımızı söylediklerinde sevinçten tanıdık tanımadık bütün avukatların boynuna sarılıp öptüm. İnanamıyordum. Artık özgürdük.

Yaşadığımız bu travma hayatımda büyük bir kırılma yarattı. Artık hiçbir şey eskisi gibi değil. Gelecekle ilgili hayal kuramıyorum. 18 yıl ağır hapis cezasıyla yargılanıyorum ve geleceğim hakimim dudağının ucundaki bir cümleye bağlı. Avukatım da takip edildiği için doğru dürüst konuşamıyoruz. İşin kötüsü o günlerden bugüne her şey daha da kötüye gitti, şimdi yüzlerce insan tutuklu yargılanıyor, milletvekilleri bile gözaltında... Bu şartlar altında ümidimi korumam mümkün mü, bilmiyorum. Ancak şimdi yaşadığım her gün eskisinden daha değerli, en azından içerde değilim, yaşıyorum ve bütün bunların kıymetini biliyorum. Bu deneyim bana insanın hava almak, çay içmek gibi en basit insani ihtiyaçlarını bile bir anda kaybedebileceğini

öğretti. Ne Osmanbey’de yıkımdan kurtarmaya çalıştığımın güzelim evin ve apartmanın, ne de İstanbul’un tadı kaldı. Şimdi artık her an veda etmeye hazır biri gibi yaşıyorum.

Mayıs ayında katıldığım ilk davada, tutuklanma ihtimalini gözetererek okumak istediğim kitapları konularına göre ayırdım ve masamın üstüne dizdim; arkadaşlarım bana gönderir diye düşünmüştüm. Çiçeklerimin kimlere emanet edileceğini, hangi çiçeğin hangi arkadaşımın karakterine uygun olduğunu filan hep kararlaştırdım, notlar aldım. Dirençli ya da kırılğan olanlar, neşeli ya da mağrurlar, benim gibi göçebe olanlar, beni en çok dinleyen, sırlarımı bilenler vs. İstanbul’dan ayrılmak zorunda kalırsam hangi eşyalarımın öncelikle kargoya verileceğini bile hesap ettim o günlerde.

4 gün hücrede geçirdiğim süre içerisinde ileride hapis haneye düşersem işlerimi nasıl üreteceğimi de düşünmüştüm. Kağıt kalem olduktan sonra notlarımı alır, avukatlar aracılığı ile İstanbul’daki arkadaşlara iletebilirdim. Küçük bir kamera ya da fotoğraf makinesine izin verirler miydi acaba, kimbilir neler yapardım. Aptalca bir düşünceydi bu, tıpkı internet var mı, sorusu gibi.

Bu yazıyı Oslo’dan yazıyorum. Biraz güneş olsa burda yaşardım. Geleli üç hafta oldu, daha güneşi göremedim. “Özgürlük mü yoksa güneş mi daha elzem?” diye düşünüyorum bazen. Kendimi nasıl koruyacağım, hangi koşullarda özgür olabileceğim? Bunu başarabilirsem ben öldükten sonra işlerimin ve yazılarımın akıbetini de düşünmeye başlayacağım.

Pınar Öğrenci (d. 1973, Van) görsel sanatçı ve yazar. İstanbul’da yaşıyor. Fotoğraf, video, performans ve yerleştirme gibi farklı mecraları kullanan Öğrenci, gündelik hayat deneyimlerinden yola çıkarak mekan, şehir, teknoloji, kolektif hareketler, savaş, göç ve hafıza temaları üzerine çalışıyor. Öğrenci 1990’ların sonundan beri güncel sanat ve mimarlık hakkında yazılar yazmaya devam ediyor. Yazıları Agos, Radikal, ArtUnlimited, m-est.org, SALT Online, Arkitera, Arredemento Mimarlık, İstanbul ve XXI gibi mecralarda yayımlanmıştır. Öğrenci’nin 2010’da kurduğu MARSİstanbul halen sanatçılarla ve küratörlerle işbirliği yapma imkanını sunuyor.